

Labklājības ministrija

VSAC klientu novērtēšana – pilotprojekta rezultāti

10.03.2015.

**Latvijas Pašvaldību savienības
Veselības un sociālo jautājumu komiteja**

Labklājības ministrija

**Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi*
klientu grupēšanai un nepieciešamā
pakalpojumu apjoma noteikšanai
04.2013.–11.2013.**

Mērķi:

- noteikt nepieciešamos pasākumus, lai uzlabotu sociālās aprūpes pakalpojumu kvalitāti VSAC klientiem
- izvērtēt, vai esošajiem VSAC klientiem tas ir labākais un viņu vajadzībām atbilstošākais pakalpojums
- iegūt pierādījumus, ka daļai no VSAC klientiem piemērotāks būtu institūcijām alternatīvs pakalpojums

Labklājības ministrija

Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi* *klientu grupēšanai un nepieciešamā* *pakalpojumu apjoma noteikšanai* 04.2013.–11.2013.

Uzdevumi:

- izvērtēt VSAC klientu pašaprūpes un patstāvīgās dzīves prasmes, veselības aprūpes pakalpojuma nodrošinājumu
- izstrādāt metodiku individuālo ilgtermiņa rehabilitācijas plānu sastādīšanai
- noteikt klientu aprūpei nepieciešamo speciālistu kvalifikāciju un skaitu
- izstrādāt klientu vērtēšanas metodiku, kurā ietverti kritēriji klientu grupēšanai, atbilstoši viņu funkcionālo traucējumu smaguma pakāpei četros aprūpes līmeņos, izmantojot Dorotejas Oremas teoriju, citus teorētiskos materiālus, praktiski izvērtējot VSAC klientus

Labklājības ministrija

Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojumu apjoma noteikšanai*

04.2013.–11.2013

Projekta ekspertu komanda:

projekta vadītāja, ekonomists, sociālais darbinieks, ģimenes ārsts, pediatrs, bērnu psihiatrs, pieaugušo psihiatrs, rehabilitologs, medicīnas māsa bērniem, garīgās veselības aprūpes māsa, bērnu ergoterapeits, pieaugušo ergoterapeits, bērnu fizioterapeits, pieaugušo fizioterapeits, sociālais pedagogs, speciālais pedagogs

Projekta norises vieta:

VSAC „Rīga” filiāles „Rīga”, „Baldone”, „Ezerkrasti”, „Jugla” un VSAC „Zemgale” filiāle „Jelgava”

Labklājības ministrija

Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojumu apjoma noteikšanai*

04.2013.–11.2013

Projekta rezultāti:

- Atbalstīti **MK 15.04.2014. sēdē** (protokols Nr. 23; 25. paragrāfs)
- projekta ietvaros izstrādātās metodes un rekomendācijas nostiprināt tiesību aktos, ieviešot tās **arī pašvaldību sociālajos dienestos un sociālās aprūpes institūcijās**
- pārskatīt personu loku, kuras šobrīd gaida rindā uz pakalpojumu saņemšanu VSAC, tiesību aktos nosakot, ka turpmāk VSAC pakalpojums tiks nodrošināts pieaugušām personām ar I grupas invaliditāti, kuras atbilst 3. un 4. aprūpes līmenim
- nodrošināt kvalitatīvu sociālās aprūpes procesa organizēšanu institūcijās, tajā skaitā klientu individuālo vajadzību izzināšanu un starpsektoru sadarbību, nodrošinot aprūpes procesus, vienlaicīgi stiprinot VSAC personāla kapacitāti darbam ar 1. un 2. aprūpes līmenim atbilstošām personām un sadarbībai ar pašvaldībām, **lai veicinātu šo personu atgriešanos sabiedrībā**

Labklājības ministrija

Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojumu apjoma noteikšanai*

04.2013.–11.2013

Projekta rezultāti:

- grozīt tiesību aktus, kuri reglamentē sociālo aprūpi, tai skaitā: grozījumi SPSPL: (I) ieviešot klienta aprūpes līmeņa terminu un personai nodrošināmā aprūpes pakalpojuma saistību ar aprūpes līmeni; (II) pārskatot personu loku, kuriem par valsts budžeta līdzekļiem tiek nodrošināts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojums; (III) SAC darba organizāciju, atbilstoši klienta aprūpes līmenim
- projekta rezultātus **ievieš pakāpeniski** kontekstā ar grozījumu veikšanu tiesību aktos, kuri reglamentē sociālo aprūpi un ES fondu finansēto deinstitucionalizācijas (DI) projektu īstenošanas gaitu

Labklājības ministrija

Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojumu apjoma noteikšanai*

04.2013.–11.2013

Projekta rezultāti – grupēšanas metodika

Dorotejas Oremas (*Dorothea Orem*) “Pašaprūpes trūkuma teorija” (avots: “*Self-care theory in nursing: Selected papers of Dorothea Orem*”; Springer, 2003, ISBN: 0826117252), kas balstās uz 3 pamatidejām:

- ***pašaprūpes trūkums*** – raksturo personas pašaprūpes spēju novērtējumu un attiecības starp pašaprūpes trūkumu un aprūpes iespējām – “spēj”
- ***pašaprūpe un personas resursi*** – raksturo personas prasmes nodrošināt savu pašaprūpi – “prot”
- ***aprūpes sistēma*** - raksturo personas un aprūpes profesionāļa darbības, lai sasniegtu vēlamos mērķus – “mērķtiecīgu pasākumu kopums, kas norādīts rehabilitācijas/aprūpes plānā”

Labklājības ministrija

Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojumu apjoma noteikšanai*

04.2013.–11.2013

Projekta rezultāti – grupēšanas metodika

Metodika ir kontekstā ar Pasaules Veselības organizācijas (PVO) Starptautisko funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikāciju - ICF (SFK) (Funkcijas, aktivitātes un dalības (vides) komponentes), kurā problēmu apraksts tiek noteikts 4 līmeņos (**1. viegla problēma, 2. mērena problēma, 3. smaga problēma, 4. absolūta problēma**)

Aprūpes līmeņi	Klienta pašaprūpes spējas	Aprūpes darbība
1.līmenis	Spēj veikt pašaprūpi atbilstoši vajadzībām un savam veselības stāvoklim	Izglītojoša, lai pilnveidotu pašaprūpes spējas
2.līmenis	Spēj veikt pašaprūpi atbilstoši vajadzībām un savam veselības stāvoklim, bet ir iespējama spēju pazemināšanās	Atbalstoša, lai klients nezaudētu pašaprūpes spējas un spētu veiksmīgi veikt pašaprūpes darbības
3.līmenis	Pašaprūpes vajadzības pārsniedz pašaprūpes spējas: ir traucēta spēja veikt noteiktas pašaprūpes darbības, kuras ietver klienta spēju novērtēt vajadzību pēc pašaprūpes, pieņemt lēmumu rīkoties un kontrolēt pašaprūpes darbības	Daļēji kompensējošas pašaprūpes darbības, kuru veikšanai klienta spējas ir ierobežotas
4.līmenis	Izteikta pašaprūpes spēju nepietiekamība, lai veiktu pašaprūpes darbības	Pilnīgi kompensējošas pašaprūpes darbības, lai nodrošinātu klienta vajadzības

Labklājības ministrija

Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojumu apjoma noteikšanai*

04.2013.–11.2013

Projekta rezultāti – grupēšanas metodika

KLIENTA PAŠAPRŪPES, NEATKARĪBAS UN PATSTĀVĪGĀS DZĪVES PRASMJU NOVĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: *SPĒJ un PROT/NESPĒJ un NEVAR*

- Spēj un prot patstāvīgi/ funkcionalitāte nav traucēta – 3 p.
- Spēj un prot patstāvīgi vai ar palīdzību, funkcionalitāte biežāk nav traucēta – 2 p.
- Spēj un prot ar palīdzību, funkcionalitāte biežāk ir traucēta – 1 p.
- Nespēj un neprot veikt patstāvīgi/ funkcionalitāte ir traucēta – 0 p.

Prasmju novērtējums pa aprūpes līmeņiem:

Aprūpes līmenis	Punkti %	Punkti
1.līmenis	100% - 76 %	372 – 282
2.līmenis	75% - 51%	281 – 189
3.līmenis	50% - 26%	188 – 96
4.līmenis	25% - 0 %	95 – 0

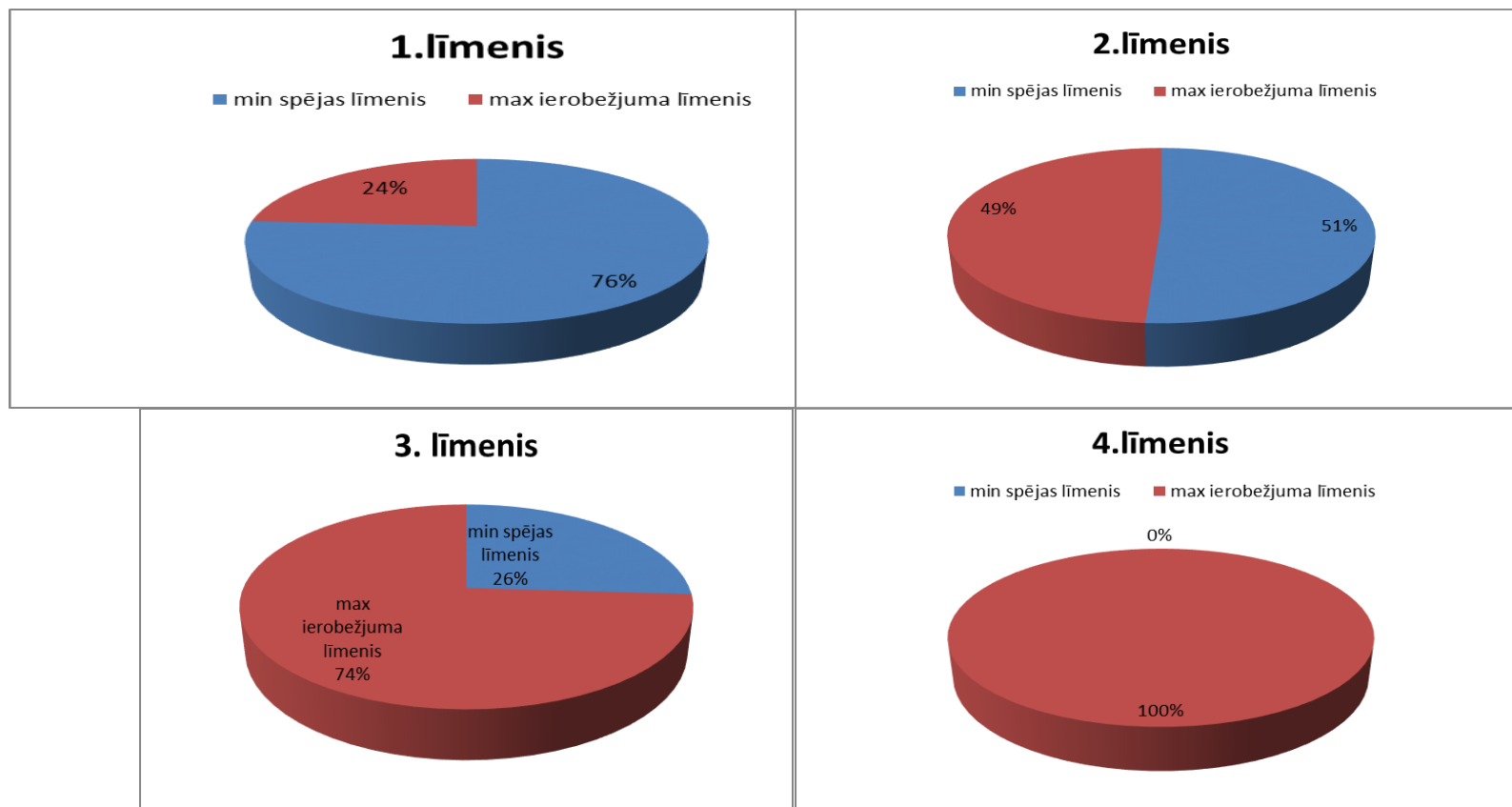
Labklājības ministrija

Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojumu apjoma noteikšanai*

04.2013.–11.2013

Projekta rezultāti – grupēšanas metodika

KLIENTA PAŠAPRŪPES, NEATKARĪBAS UN PATSTĀVĪGĀS DZĪVES PRASMJU NOVĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: *MINIMĀLĀS SPĒJAS/MAKSIMĀLAIS IEROBEŽOJUMS:*

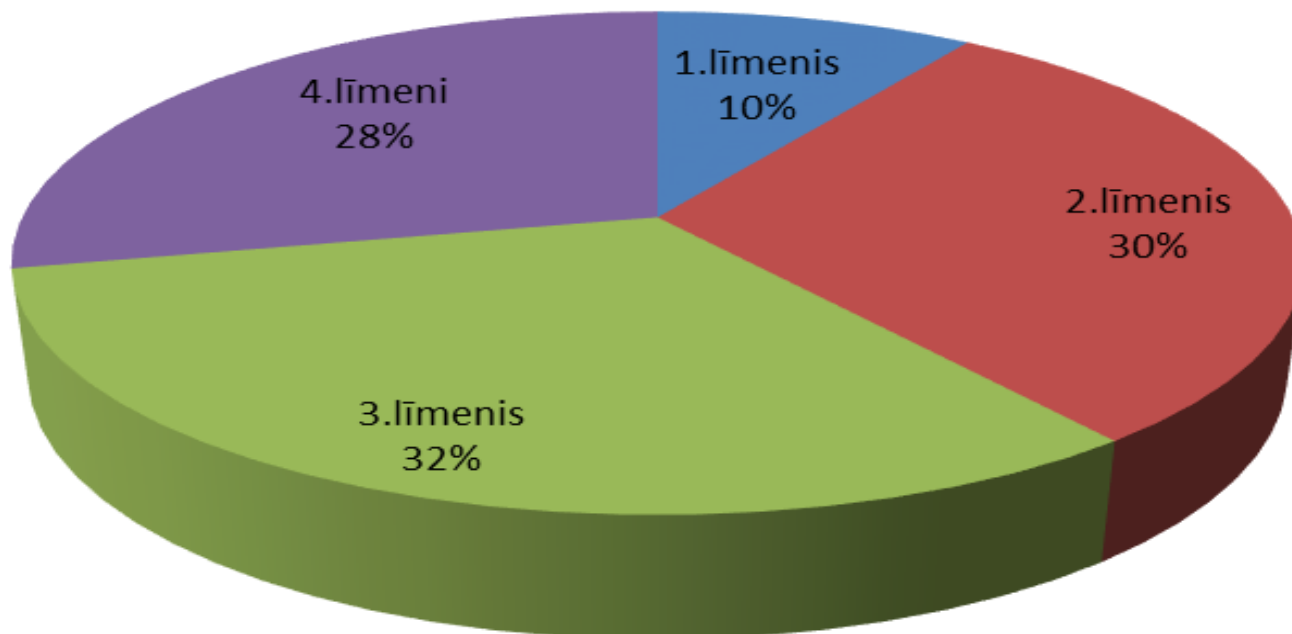
Labklājības ministrija

Izmēģinājuma projekts *Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojumu apjoma noteikšanai*

04.2013.–11.2013

Projekta rezultāti – VSAC klientu izvērtējums

Kopumā no izvērtētajiem aprūpes centru 4377 klientiem: pirmajā aprūpes līmenī bija 416 klienti, otrajā - 1310 klienti, trešajā - 1415 klienti, ceturtajā līmenī - 1236 klienti

Labklājības ministrija

Mērķa grupas individuālo vajadzību novērtēšana un deinstitucionalizācijas plānošana ESF projektos, 2015.-2016.g.

